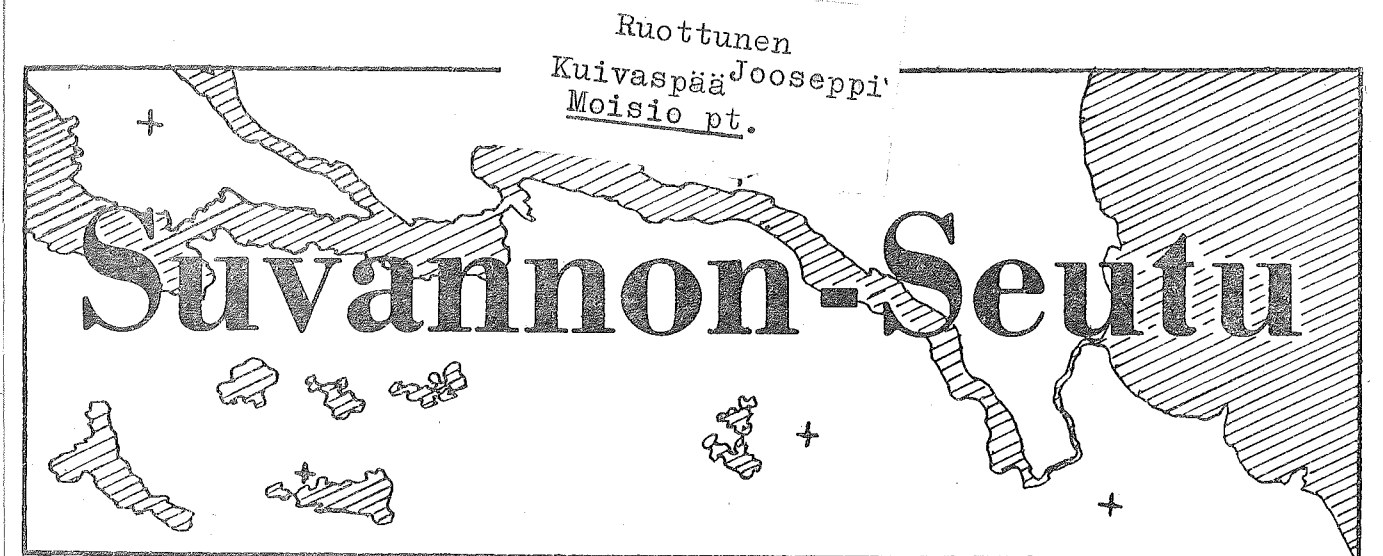

N:o 1 MAALISKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti.

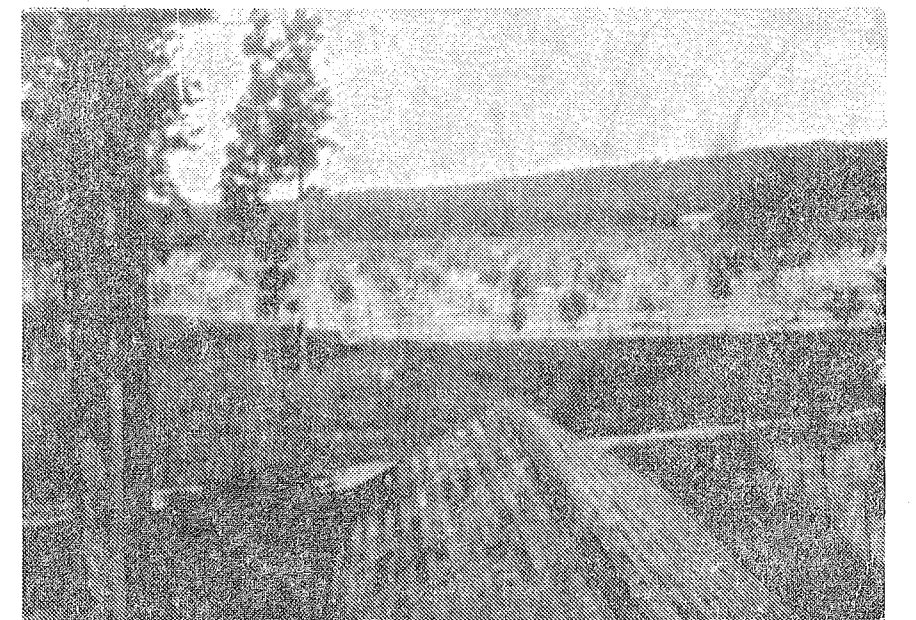
1958

Päätoimittaja Santeri Ollikainen

Taival alkaa

Suvannon-Seutu ilmestyy nyt alkuperäisestä suunnitelmasta vähän myöhästyneenä, vaan tällä väliajalla on se kasvanut ja saanut kahdeksan sivua täytetyksi, ennen suunnitellun kuuden asemesta.

Pienihän syntyessään on itsekin, vaan kun vauvaa ruokitaan niin se kasvaa ja varttuu vuosien kuluessa. Kunhan tämäkin pieno-kainen joskus saavuttaa esim. rippikouluiän, niin eiköhän liene kokoakin karttunut. Ruokinnastahan tällaisen lehdenkin kasvu riippuu ja tälle ei tarvitse syöttää muuta kuin pelkkiä sanoja, — »kieli kakkaroit». Senkaltaista ruokaa on yltäkylin muisti- ja muissa varastoissa, kotoisin (peräisin) sieltä, missä tämän lehden lukijain enemmistön synnyinjuuret ovat olleet. Nämä varastot olisi kaivettava esiin pitäjän erikulmilta kotoisin olevain säiliöistä ja toimitettava lehtemme käytettäväksi. Ainahan on sattunut ja tapahtunut jotain jokapäiväisen elämänmenon ulkopuolelta ja näihin tämänlaatuisiin tapahtumiin on yleistä mielenkiintoa. Mikäli tila sallii, niin otetaan lehtemme myös lyhyitä selostuksia entisten sakkolalaisten nykyi-

siltä asuinsijoilta.

Tietenkin lehden kasvuun ja hyvinvointiin tarvitaan ns. maallista mammonaakin ja sitä tulee siinä muodossa, kun lehden tilaajan luku kasvaa niin, että aluksi joka toiseen ent. Suvannonseudun perheeseen tulee tämä lehti ja lopuksi jokaiseen perheeseen, kuten asiaan kuuluu.

Postin kantolinjan vuoden vaihteessa muututtua on lehden osoite nyt: Moisio, pt, millä osoitteella se voidaan jatkuvasti tilata.

Postikonttoreista tilaamista on toistaiseksi vältettävä kunnes postilaitos alkaa joustavammin pal-

vella asiakkaitaan. Meille tuli yksi tilaus postikonttorista tilattuna, vaan toistaiseksi ei mistään postitoimistosta ole sitä suostuttu maksamaan.

Suvannon-Seutu lähtee nyt ensimmäiselle viralliselle kierrokselleen tilaajiensa ja ystäviensä koteihin ja toivomuksemme on, että tätä esitellään toinen toiselleen tuttavalliseen sävyyn aina silloin, kun tavataan joku »muukalaiseksi» jäänyt heimoveli ja esitellään kaikille muillekin, joilla on halua tutustua karjalaisen elämän pikkusirpaleisiin, joita lehtemme palstoilla tullaan jatkuvasti esittelemään. Toimitus.

Lauluja maantieltä

III.

Matkamiehen uni. (Kirj. A. Aava).

Olin kotona, niinkuin ennen oli tuulet jo tyyntyneet, ja tuomion teitä menneen oli valtiat voipuneet, mikä meill' oli ennen uhka rajan takana tuonnoinen, sen jäljillä kyti tuhka paloroihunnan sammuneen.

Olin kotona, maailmassa oli voittanut oikeus, ja kaikessa toiminnassa näkyi rauha ja rakkaus, kukat ikkuna-laudalla hiljoin taas nuokutti nuppujaan ja vainiot lainehti viljoin suvituulosen huokuissaan.

Olin kotona, Kannakselle oli kulkijan päätyntä tie! Ja nyt veljelle jokaiselle, veli, suuri jo viesti vie: mies maantien vierellä maaten oli kotona, unissaan, ja kaihomielestä laaten sai uskonon rohkeimpaan!

Lehtemme tilaajille

Pokkaamme nöyrän anteeksi-pyyntöni myöhästymisemme johdosta. Se alkukankeus nähkääs, vaikka ei se yksistään ollut toimituksessa vaan eri virastoissakin jne. Niin, lienee ollut syytä sysissä sekä sepissä, kuten vanha tosi-pohjainen sanonta kuuluu. Mutta mitäpä siitä, nyt on lehti lähtenyt liikkeelle ja on se tällä odotusajalla kasvanutkin.

Niinpä niin, hyvät ystävät, kaikessa synnytyksessä on omat tuskansa, se tietää, joka on jonkin niistä kokenut.

Eikä tätä teidän odotusaikaanne ole toimituksessa jouten oltu, vaan on käyty kylmää sotaa olemassaolomme puolesta. Lähimain

Sakkolan luonnonsuhteista

Kirj. Teuvo Viskari

— Kui kovastha nuo moat ois siel meill kasvaniem, jos lannoituksii ois tällie mätett. — Näin puhelevat entisen Sakkolan isännät usein nykyisillä asuinpaikoillaan. Tässä kuultaa ajatus, että Koti-Sakkolassa olisivat viljelysolosuhteet olleet suotuisammat, kuin täällä keskimäärin ovat.

Ei liene varsin helppoa selvittää oliko, ja kuinka suuressa määrin sikäläiset olosuhteet ilmastoon ja maaperään nähden edullisemat, kuin täällä. Koska pitäjäläisemme ovat tulleet siroitteluksi melkoisen laajalle alueelle, jossa maaperä sekä ilmastokin jo aikataavalla vaihtelee, niin yhtäläisen kuvan saaminen täkäläisistä olosuhteista vertauskohteena entiseen kotipitäjään ei tarkalleen ole mahdollista.

Vaihtelevaahan viljelysmaalaji oli Sakkolassakin ja eri kylien alueella hyvinkin erilaista. Kliven-

puolet tilaajistamme ovat voineet viikkoviikolta seurata tätä »henkien taistelua», jota toimituksen oli käytävä erään nimimerkin täkäläisessä paikallislehdessä toimeenpaneman hyökkäyksen johdosta.

Tämän nimimerkin takana ollut »vieras setä» asettui omalla luvallaan lehtemme ulkoasun ja sisällön holhoojaksi ja arveli vaatimattoman syntymisen lehdelle niin kohtalokkaaksi, että ei uskaltanut ennustaa tälle pitkää ikää. No hätäkastetta ei kuitenkaan ehdottanut, joten toimitus päätteli siitä, että setä oli tuhoutunut vain noin »silman-alkojaan», eikä ollut moksiskaan koko jutusta. Pyydetty puheenvuorot tosin käytettiin, kuten asiaan aina kuuluu.

Sakari.

näismaista oli tavallaan valtavimpana maalajina hietamaa ja hietamoreeni, joiden viljelysominaisuudet eivät paljontaan toisistaan eroa. Muutamissa paikoin oli hietamoreenimaiden haittana kivisyys, vaan etuna hikevyys ja lämpimyyden. Hietapitoisia maita pidetäänkin nykyään parhaina viljelysmaina, koska ne ovat helpot muokata ja nopeasti keväisinkin lämpiävinä säilyttävät mm. syysviljan ja heinänsä paremmin kuin raskaat savikot.

Savipitoisia maitakaan ei Sakkolassa puuttunut, mutta ne olivat keveitä ja yleensä mullasrikkaita ja siinä poikkesivat Hämeen kovista savikoista. Useimman kylän reunoilla oli metsänlaidassa kevyttä hiekkapeltoa ns. tattari-maata, mikä maalaji on täällä harvinaista.

Pelloiksi raivatut suoniityt ja kuivatusalat muodostivat oman ryhmänsä ns. eloperäisiä maita, jotka olivat erittäin viljavat ja työnsivät kauraa ja heinää suhdattomasti ja vähin lannoitus-kustannuksin. Nämä maat kun olivat luonnostaan typpirikkaita, niin paljonko siihen tarvittiin muita lannoitteita kiihokeeksi kun vilja kasvoi »nurinniskoin», kuten oli tapana hyvästä kasvusta sanoa.

Sadesuhteet kesäisin tuskin paljonkaan siellä erosivat Tampereen ympäristön sademääristä, vaan se vähä mikä eroa olisi, on kyllä laskettava sikäläisen seudun hyväksi. Maanlaadusta johtuen ei kevätkuivuus, mikä täällä on yleisenä vitsauksena, siellä sa-nottavaa haittaa tehnyt.

Useimmat muistelevat, että kesäiset yöt olivat Sakkolassa yleensä lämpimämpiä ja syksyiset yöt pimeämpiä kuin täällä.

Yleisenä piirteenä voimme todeta, että meidän vanhat olo-

Gummuntaksi

Roomalaiskirjeittensä 16 luvun 17 jakeessa Paavali sanoo: — Kehoitetaan teitä veljet pitämään silmällä niitä, jotka saavat aikaan erimielisyyttä ja pahennusta vastoin sitä oppia, jonka te olette saaneet. Vetäytykää pois heistä. —

Tässä Paavali tuntuu olevan huolestunut Roomassa sijainneen seurakunnan sisällä ilmenneistä erimielisyyksistä, varsinkin koska nämä erimielisyydet herättivät pahennusta vastoin sitä oppia, jota hän, Paavali, oli roomalaisille julistanut. Olivatko nämä erimielisyyden lietsojat alkuperäisiä pakanallisia ateisteja, vaiko johtui erimielisyys henkilökohtaisista arvovaltasuhteista, ei tässä tarkalleen käy selville, mutta jotain vakavaa kuitenkin tässä kiistassa oli, koska Paavali vielä kehoittaa: — Vetäytykää pois heistä.

Näiden ensimmäistenkin seurakuntien jäsenet olivat ihmisiä kaikkine niine ominaisuuksineen, jotka ihmistä yleensä hallitsevat. Onhan mahdollista, että joitain heistä ei ollut hyvä sanoma ristillä kuolleesta maailman Vapahtajasta vielä siinä määrin valloittanut, että heidän sydämensä olisi avautunut näkemään kanssasaressaan ja veljessään tasavertaisen kilvoittelijan iäisyysarvojen tavoittelussa, vaan he kademiellisenä seurasivat toisten täydellis-

suhteemme siellä, mistä kotoisin olemme, olivat riittävän hyvät viljelykselle ja ei sovi ihmetellä, jos siellä ikänsä maita viljelleet ja uudisaloja itselleen ja jälkeläisilleen raivanneet, eivät saa mielestään lähtemään vanhoja kotoisia pelloja pientareineen ja pihojaan nurmikkoineen. Siellä elettiin yhä paremman tulevaisuuden uskossa ja toivossa, mutta kohtalon sormi osoitti tien uusille maisemille.

tä antaumusta, näiden palvellessa sitä Jumalaa ja Vapahtajaa, josta Paavali oli todistanut. Voihan toisekseen olla niinkin, että nämä erimielisyyden lietsojat olivat, uskossaan heikkoina ollen, alttiina heidän pakanallisten ystävänsä painostukselle ja viekoituksille ja siten toivat epäilyksen siemenen seurakunnan keskuuteen. Miten lieneekin, mutta voimme olla varmoja siitä, että Paavalin varoitukseen oli vakava aiheensa.

Näin silloisessa Roomassa, vaan ympärilleen katsellessa herää ajatus onkohan ihminen näiden kahden vuosituhannen aikana hitusenkaan muuttunut? Epäilijöitä, erimielisyyttä ja pahennustakin herättäviä yksilöitä löytyy edelleen. Löytyy henkilöitä, jotka ovat unohtaneet lapsuudessaan saamansa opin ja hyljänneet sen Herran, josta sanotaan: »Hän on Jumala, Jumala, joka auttaa ja Herra, Herra, joka kuolemasta vapahtaa.» Villitsijöitä ja kuiskuttelijoita ei suinkaan nykymaailmasta puutu ja ateismi (Jumalan kieltäminen) leviää. Se leviää marxilaisuuden ohella ja sen levittämänä niihin kansankerroksiin, jotka ovat alttiit propagandistiselle toiminnalle ja tottuneet siihen, että toiset ajattelevat heidän puolestaan. Tulee esille kysymys: — onko ilmestyskirjan peto jo astunut esiin? — Joh.ilm. 13 luv. jakeessa 6 sanotaan: »Ja se avasi suunsa Jumalaa pilkkaamaan, pilkatakseen hänen nimeänsä ja majaan, sekä niitä jotka taivaassa asuvat.»

Lopuksi Johannekselle kuitenkin näytettiin uudet taivaat ja uusi maa, jonne ei ole pääsevä mitään epäpyhää, eikä ketään kauhistuksen tekijää, eikä valhettelijaa, vaan ainoastaan ne, jotka ovat kirjoitetut karitsan elämänsäkirjaan.

Siimon.

Selostus kotiseutujuhlasta

— Petäjärven kylä kohtaloiden kannaksella, siellä lämpöisten hiekkamäkien kainalossa, jossa kesän kirkkaina päivinä leijui ja hulmahteli kangasmaiden kuiva lämpö ja pihkan terve tuoksu, kumahteli lehdoissa käkien kukunta ja peltojen yllä soi kiuruksen laulu. —; Näin luonnehti tervehdyspuheen pitäjä Viktor Ryyppö mennyttä kotikylän luontoa Petäjärven kyläkuntajuhlissa heinäkuun 7 p:nä 1957. Juhla pidettiin Viljo ja Aarne Kurikan kauniilla pihalla Vesilahden Laukossa satalukuisen juhla joukon eläessä mukana niissä muistoissa, joita samalla kyläaukealla kasvaneet ohjelmansuorittajat esille purkivat.

Kertoili siinä Santeri Olkkainen sukujen historiaa, sukujen joiden miehet ja naiset olivat jo vuossatojen hämärässä näitä Petäjärven pelloja viljelleet mainiten siinä kylän vanhimpina sukuina Nuorat, Karvaset, Mönkäreet, Virolaiset ja Kurikat ym.

Heino Kurikka kuljetti sitten esille Petäjärveläisiä henkilöitä, edesmenneitä jo. Terävällä silmällä katsottuna osuvasti luonnehtien hän sai henkilönsä elämään huumorinkylläisinä.

Maineikas maratoonarimme, Petäjärven poika hänkin, Veikko Karvonen kertoili muistojaan noilta maailman suurilta kilpailu kentiltä, joissa maailman valiot iskivät yhteen teräsjäntein ja -hermoin.

Oudon kalseat ovat nykyisen Petäjärven kasvot, ettei oman kylän poika niitä tuntea tahdo, niin vakuutti Nikolai Suikkanen vertaillaessaan näkemään käynnistään noilla ennen tutuilla tuvilla.

Tämän päivän petäjärveläisen nuorison edustajana esiintyi juh-

Suvannon rantoja

II osa.

Lehtisissä hiekkakummut
Koristavat rantaa.
Kuka keksi Lestisnimen
Hietikolle antaa?

Ojaniemen nimi oli
Vallan paikallansa,
Siitä souti Lehtisniemeen
Kylän kirkkokansa.

Mustanniemen puolesta
Myös tähän jokin sana.
Se oli Riiskan kirkkokansan
Venevalkamana.

Moni varmaan entisaikaan
Ihmetteli miksi
Tuomarmäen Lampunniemi
Muuttui »Suutariksi»?

Revonlahden pohjukassa
Seisoi tukkilautta.
Niin... Lampunniemen nimi
muuttui

Naimakaupan kautta.

Kekinniemen kärjessä
Taas kiihtyi virran tahti
Ja piiloon, niemen kainaloon
Jäi kaita Satkalahti.

Kajavasaaren kahtapuolta
Kulki virran paine.
Maasaarenkin rannoilla
On kalapaikan maine.

Hennonniemen kärki näkyi
Lapinlahden takaa.
Tämän lahden poukamassa
Kutukala makaa.

Hirviniemen kohdalla
On Jyrkkä järven ranta.
Siinä lieenee ennen ollut
Vankka hirvikanta.

Naisniemi oli vähäinen
Ja Kiiskinlahti laaja.
Näkyi tässä lahdelmassa
Monen verkon vaaja.

Paljas hiekka Patoniemen
Paistaa maisemassa,
Vehmaat rannat sitävastoin
Oli Vihtovassa.

Tuokonniemi, Raajunlahti,
Ei ollut enään muuta,
Vain Koukunniemi, se vartioitsi
Taipaljoen suuta.

Virsi-Ville.

Tarinaa muutamista Sakkolan pienistä kylistä

Suurin osa entisen Sakkolan
kylistä sijaitsi Suvannon ranta-
milla. Vain muutamia oli jäänyt
kauemmaksi tästä entisajan tar-

lassa Aila Pulakka laulaen Pekka
Kallosen myötäilemänä herkän-
kauniisti kansanlauluja.

Välillä kahvia juoden, tarinoi-
den ja vanhoja pitoruokia naut-
tien vietti suvisen sunnuntain en-
tisen Petäjärven väki.

V. R.

keästä kulkureitistä ja kalastuk-
sen kohteesta.

Pitäjän läntisessä yläkolkassa
oli kuitenkin kaksi saarta, Pan-
nusaari ja Tikansaari, joiden lä-
helläkään ei ollut vesistöjä. Näi-
den nimien synty on arvoituksel-
linen. On otaksuttavissa, että nä-
mä alueet ovat olleet pieniä vil-
jeltyjä saaria suurten metsien
sylissä. Sanottiinhan yleisesti pel-
tosarkoja Karjalassa saarekkeiksi.

Muutamien paikannimien synty

ratkeaa itsestään. Sellainen nimi
kuin Kiviniemi on helppo ymmär-
tää, olihan paikalla kivinen nie-
mi, mutta useitten kylännimien
alkuperä peittyi muinaisuuden
hämärään, jota on nykyihmisen
vaikea selvittää.

On kuitenkin varmaa ettei Hai-
termaa ole syntynyt haitarista,
sillä siihen aikaan kun kylälle ni-
mi annettiin ei ollut vielä sen
nimistä soittokonetta olemassa.
Yhtävähän on otaksuttavaa, että
Pannusaaren nimi on tullut pan-
nukakusta tai paistinpannusta-
kaan — epäilen, että on saattanut
olla kysymyksessä suurempi pan-
nu, ehkä viinapannu. Tämä ei ole
tarkoitettu miksiäkään loukkauk-
seksi pannusaarelaisia kohtaan.
Ennen vuotta »kuusikymmentä
kuus» viinanpolto oli täysin lu-
vallista hommaa, sitä harjoitet-
tiin muuallakin kuin ehkä Pan-
nusaarella. Jos joku pannusaare-
lainen, tai ehkä muualta oleva,
tietää tämän seudun nimelle pa-
remman selvityksen niin tarttu-
koon kynään. Tämä lehti kai jul-
kaisee mielellään kirjoituksia täs-
tä ja muidenkin kylien nimistä.

Tikansaari nimen synty on pal-
jon yksinkertaisempi, sillä se on
varmaankin johdettu asukkaan
nimestä. Paikalla oli asunut Tik-
ka niminen mies. Asukkaiden ni-
mistä johtuneita kylien nimiä
oli Sakkolassa useita, mainitta-
koon Sipilänmäki, Kekkila, Pau-
kula ja Makkara, joissa kaikissa
oli mainitun nimisiä asukkaita.
Tikansaaresta oli kuitenkin Tik-
ka hävinnyt, eikä Tikan nimeä
esiintynyt enää koko Sakkolassa.
Kylää hallitsivat viime vuosikym-
meninä Kekkiset, Leinoset ja
Suikkaset.

Kiviniemessä oli Tikanmäki
vastapäätä entistä kirkonpaikkaa.
Sakkolan Historian mukaan oli
Tikka ostanut papin puustellin
silloin kun pappila siirrettiin Ki-
viniemestä Sakkolan kirkolle jol-
loinkin 1600 luvun loppupuolella.

Ostajana on hyvinkin saattanut
olla Tikansaaren Tikka. Tämä ei
ole voinut olla ihan köyhä mies.
Kyllä kai kirkko jo silloinkin tah-
toi luovuttamastaan maatilasta
täysin ajanmukaisen hinnan.

Minun lapsuudessani, noin 40—
50 vuotta sitten, asui Tikanmäkeä
Leppänen, joka myöhemmin
muutti Vuokselaan. Rakennukset
Tikanmäellä olivat isot ja van-
hat. Vähitellen ne rappeutuivat
ja purettiin pois. Ei ole ihme,
vaikka rakennus olisi ollut enti-
nen pappila, olihan Kiviniemen
vanha majatalorakennuskin Vi-
ipurin ja Pietarin maantienhaa-
rassa satojen vuosien ikäinen.

Vielä muutama sana Kottilasta.
Tämä pieni metsäkylä oli saanut
myös todennäköisesti nimensä
asukkaan mukaan, sillä kylässä oli
Kotti nimisiä asukkaita aina tal-
visotaan saakka.

Muutamit kiviniemeläiset arve-
livat, että Pentti Haanpää, pal-
vellessaan Kiviniemen kasarmilla,
olisi käynyt Kottilassa kemuissa
ja siitä kirjoittanut tunnetun
laulun Kottilan kuuliaistansseis-
ta. Tosiasia kuitenkin on, että tä-
mä laulu on ollut olemassa jo en-
nen Haanpään syntymää. Haan-
pään Kenttä ja kasarmi niminen
kirja kertoo Kiviniemen kasar-
milla, mutta Kottilan lauluun hän
on viaton. K.o. laulu saattaa hy-
vinkin olla tehty Sakkolan Kotti-
lasta, eikä voida varmuudella sa-
noa, vaikka tekijäkin olisi ollut
samasta kylästä.

Siellä eli aikoinaan kuuluisa
»Kotin pappi», joka luki saarno-
jaan naisen »kalsut» lipereinä
kaulassa. Näillä »saarnoilla» ei
tietenkään ollut mitään tekemis-
tä uskonnon kanssa, ne olivat
runopukuista lorua, ehkä saman-
tapaista kuin Jukolan Laurin
saarna Hiidenkivellä, mikä lieenee
useimmille lukijoille tuttu. Nau-
raajat sai kyllä tämä »Kotin pap-
pi» puolelleen ja sehän kai oli
tarkoituskun.

SANTERI OLLIKAINEN on täyttänyt 70 vuotta.

Helmikuun 17 p:nä tuli kulu-
neeksi 70 vuotta siitä, kun Martti
Ollikaiselle Sakkolan Ojaniemen
kylässä syntyi poika, esikoinen,
jonka nimeksi pantiin Aleksanteri
ja joka kuulemamme mukaan jo
kansakoulussa osoittautui hyväpäi-
seksi oppilaaksi. Niin hän nuoru-
kaiseksi vartuttuaan läksikin täy-
dentämään tietoaan. Käytyään
Kanneljärven kansanopiston ja jat-
kettuaan kauppakoulussa opinto-
jaan, olikin hän valmis tarttumaan
niihin elämän esille työntämiin
työkenttiin palvelen ensiksi liike-
alalla mm. Petäjärven Osuuskau-
pan johtajana, maanviljelijänä, yk-
sityiskauppiaina, kunnankirjurina
Sakkolassa ja nyt talonomistajana
Lempäälässä. Ei ole kait tarpeen
luetella tässä kaikkea sitä toimin-
taa, missä Santeri Ollikainen on
ollut mukana ja niitä monia luot-
tamustehtäviä, joita hän on hoi-
dellut. Riittää kun toteamme, että
ennen sotia kotiseudulla ollessam-
me ja sen jälkeen kaikissa kohta-
lomme vaiheissa, on hän ollut eräs
Sakkolan näkyvimmistä miehistä.
Kaiken edistyneen ja valistuksen
intomielinen kannattaja. Tämän jo
varhaisessa nuoruudessa alkanut
harrastus vei hänet mukaan nuori-
soseuratyöhön, josta Petäjärven
nuorisoseura sai suurimman panok-
sen. Vuoksen nuorisoseurapiirikin
sai monet vuodet pitää häntä sih-

On vahinko, ettei hänen »saar-
nojaan» ole tietääkseni kirjoitettu
muistiin eikä siten säilynyt tule-
ville sukupolville. Tuollainen ru-
nonieikka on hyvin helposti saat-
tanut tekaista laulun, minkälai-
tuisen tahansa.

Olen tässä kertoillut hiukan
Sakkolan pienistä kylistä. Elämä
on niissäkin pursunut yhtä rik-
kaana ja monipuolisena kuin
isommissakin oloissa rintamailla.
I. K a r p a n m ä k i.

teerinään. Kerhotyö ja näyttämö
olivat ne vapaan harrastuksen koh-
teet, mistä muistamme monet kau-
niit saavutukset. Nuoren Myllärin
Koikale ja Tukkihoen Tolari tässä
vain mainitakseni, sillä nämäkin
kaksi roolia hänen tulkitseminaan
antoivat katsojalle aavistuksen hä-
nen huumorinsa aidosta hyvätah-
toisuudesta ja karjalaisen miehen
elämäkäsityksen optimistista.

Puristamme Suvannon-Seudun
toimitustovereiden puolesta 70 vuo-
tiaan kättä onnea ja terveitä elä-
mänvuosia toivottaen. V. R.

70 v u o t t a täytti maaliskuun
6 p:nä pyhäkoulunopettaja Helena
Pekkanen Aitolahden Peurannassa.
Hän on syntynyt Sakkolan kirkon-
kylässä talonpoikaisessa suurper-
heessä. Osallistui nuoruudessaan
vapaan valistustyön rientoihin,
vaan varttuneemmassa iässä on
hänen toimintapiiriinsä kuulunut
kristillinen nuoriso- ja pyhäkoulu-
työ. Isien usko ja kirkko ovat aina
olleet hänelle rakkaita ja elämän-
suunnan antajia.

60 v u o t t a täytti 6/1. 58
Ville Kaarinen (Ent. Karvanen)
Nuutajärvellä. Hän on syntynyt
Sakkolan Petäjärvellä ja siellä
mieheksi kasvanut, suorittanut
monivaiheista työtä elämänsä var-
rella ja nyt hoitelee Nuutajärven
tehtaan sähkölaitteita.

Syntymäkylässään hänet tunnet-
tiin innokkaana henkilönä kaikissa
hyvissä harrastuksissa, mm. nuori-
soseuran työssä hän oli kiinteästi
mukana.

SANANPARSIA

Sitämyöten silmät päässä, kuin
on otsakin leveä.

Ei silloin hyvin eletä, jos siskot
sivuitse käyvät, veikot vieritse aja-
vat.

Kylhä kylä nimen antoa, ku
mies tappoose näytteä.

ULVISE SUTNA

Kirj. S. Ollikainen

jatkoa.

Parj päiveä sen jälkie, ku mitä enne on kerrott, kävel tähä sammoa kyllä Kärppä nimine reissumies. Oljha heä käynt jo muiski kyliss, mut nyt heä sattui tulemoa tähä. Heä kerto essiintyyveäse Ulvine nimise liikemiehen apulaisenn, tai oikei niiko työnjohtajan ja ajattanniese Sav'ojalt ja Tikasoa-relt rautamulto, vai sanokse sitä oikei malmiks, Suvanno rantoa ja lastauttanie se ne mullat sen Ulvise sutna, taik roomuks sitä häne kotjpuolelloa kuuluu sanottii ja se sutna läks jo toispäivänn viemeä sitä lastii Taipaliejuoe suuhu, mist ne malmits siit ajetoa hevosill Perevosan lautall.

Näinikkeä heä hoastel poahku-rois kyllöisii kans. No ne toas, varsiki naist, ensi vähän eppäillit koko häne tarinoioja, mut ko heä mainits siint sutnast ni, jokkuurohkenj kyssyy, jot sekse mänj siit toispäivän täss Suvanno selkeä pitki (n) ja pöllyyt viel savvu männesseä? »No, se, se», sano Kärppä ja lisäs jot: »Se me ilikkeen sutna tulluo tänä kesän kulkemoa täss melko usjast». Tais heä vähä ryväheteäki, sellaista rintayskeä, teän viimise lausuntuose jälkie. Ainaki heä hiuka oikais ryhtieäse, mikä muute oljki ikkeäku luonnonkumara.

Nyt Tika Tahvanaki muist yhtäkkisteä, jot oljha heä näitä sutnii näht Pietaris Nevalaijas pitkät rivit ja montaki kertoa, siel käyvesseä, mut kuka häntä nyt osasj arvata, jot sellane rohjo mitekeä voitais tuuvva sellasie järvie ku teä Suvanto olj, miss olj sellasie kosket kahepuole, jot niist ei sellane sutna noust ylleä, eikä ehjän mänt alloa milleä pelill.

Kuiteki se siel nyt olj voa, eikä sitä enneä kukkoa kehant käyvä

räknäilemmeä, jot mite se olj sinn soatu.

* * *

Pitteä viel kertuo sekkii, jot teän Ulvise sutnan satu olj paljo lyhemp, ko mitä Kärpän kertomass suunnitelmass edellytettiin.

Se neät sillo, ku täss justii on olt vähä puhetta, mänj niiko ens reissullie Taipaliehe ja tulj sielt takasi, sekä otti uuvve lastin, mut siit ko se sill toisell reissulloa peäs Lehtisii-nieme kohall, ni myrsky, mikä melkosest puhaltel jo ennenki, ylty oikei kamalaks tuuleks. Olj jo ilta käsiss ja ko tuul käi lounoast päi, ni sutnamiehet suuntasit sen alukse Ojanieme rantoa päi päässäkie tuule suojoa, mut ko hein täyty vähä niiko risteillä puolittai vastasie, ni hyö joutuut Suutari ranna kohall vast moantuntumoa. Siin hyö köyttit sutnan kolmel varpil rantaleppii kii ja läksiit itse Suutari talluo yöks. Mut oamul ko miehet tullit rantoa, ni sutna oljki hävint. No näkkiithä hyö, jot mihi se olj mänt. Hukkunt se olj ja vient viel kolm suurta rantaleppeä

männesseä, eikä näkynt leppiin latvoikoa.

Mite heä lie sattuntki siin olemoa niin syvä kohta, jot ku miehet ottiit Suutari Mikon vennien ja läksiit noarailemmea silt kohalt, mist rantalepät olj riuhaist juurinie, ni löysiinthä hyö sutnan uppuomispaike, mut kuus syltä, tai nykyis mitois nuoj 12 metrii olj vettä sutnan kanne peäl. No meä siit ja nosta sellane rumilus malmistis ylös sellasil vehkeil ko siihe aikoa olj soataviss. Sin se jäi järve pohjoa makkoamo. Huhunkuletat jot kertoit, jot se sutna tais tavalloa joutuaki uppuomoa, ko muka Ulvise lastpaperit ollit vähä niiko »epäkunnos», sen verrn voa, jot Ulvisell tuskin ois olt pintoa näytteä niitä sen tehtoon herroil, minkä rahtmiehen heä sutnoase kans olj ja oljha se romu jo vakutett kukaties kui suurest summast, muka merjvähinko varalt.

Mite heä sekkii ja teäki asja lie olt, mut tarinoia täst sutnan hukumisest piisas paikkakunnal vuosmeäriks.

Kun lauluja syntyi

Karjalan kannaksella ja myös Sakkolassa oli sinä aikana, jolloin sanomalehdet eivät olleet yleisiä ja muukin kirjallisuus varsinaisen kansan keskuudessa vähänlaisesti käytössä, yleinen tapa tehdä jostaikin vähänkin harvinaisesta tapauksesta laulu. Nämä laulut olivat, paitsi aina huumorin kyllästämiä, usein myöskin sävyiltään pilkallisia, riippuen laulun aiheista. Tällainen laulu on tässäkin alempana oleva. Aihe oli seuraava: — Ojanien kylässä, ent. Vanhasen taloa asui tuonnoin Samuli niminen mies. Sukunimestä ei ole tässä väliä. Tämän kirjoittajakin tunsi Samulin hänen vanhuuden päivinä, mutta laulunaiheena ollutta tapausta en muista. Samulilta putosi kirkkomatkalla hevonen jäihin ja siitä sai laulunikkari aiheen seuraavan vuodatukseen:

Samulj soahkassoa kökötti
Ja ruuna ravasj raksuttel,
Mutt loppu jo lokosa kyyti
Pitkähiekan niemen päässä,
Ku aukesj avanto jeähä.

— — —
Soapuitpa Samulin luokse
Noapurin napakat miehet.
Vettiit hyö rutosti ruunan,
Kyljelleäse kyhnyttivät,
Avannosta ahtahasta.

— — —
Samuljki korvista kohotti,
Rutist ilman rukkasitta
Ja näin heä ruunoasa rukoili:
»Nouse ylös ruuna-rukka,
Nouse serkka seisalleis.»

Laulu on tässä suunnilleen murteen mukaisena, vaan senaikaisetkin lauluntekijät pistivät joukkoon kirjakielen mukaisia sanoja, jos mihin ei murren sanamuoto tyyliin sopinut. Serkka on venäläinen sana ja tarkoittaa huonoa hevosta, mutta ei hevosen tässä tapauksessa tarvinnut mikään kaakki olla, vaan runoilija on voinut sanaa

Lukutupa

Kirj. Aku.

Monella tämänajan ihmisellä tuskin on aavistusta, mikä tupa se sellainen oli, vaan kyllä sellainen tupa vain oli Sakkolan Lapinlahden kylässä vuosisadan vaiheessa. En ole tietoinen oliko muissa Sakkolan kylissä tällaisia tupia.

Postiolot olivat tähän aikaan vallan alkeelliset ja pitäjän ainoa postitoimisto sijaitsi kirkonkylässä, jonne vesien takaa oli pitkä ja hankala matka. Sunnuntaisin kirkkosakävijät toivat postin tullessaan, jos sattui saamaan sen pyhänä ulos postitoimistosta. Eihän sitä postia paljon tähänkään kylään tullut, vaan sekin vähä seisoi usein viikkokaupalla Kirkonkylän postissa. Sanomalehtiä ei silloin tullutkaan kylään.

Niinpä kylän ukot yksissätuumin päättivät perustaa lukutuvan. Kerättiin rahaa ja tilattiin: Uusi Suometar, Viipurin Sanomat, Itä-Karjala, Kyläkirjaston Kuvalehti, Tuulispää ja Matti Meikäläinen. Kaksi viimeksimainittua olivat pilalehtiä, vaan kyllä huumorin tajua oli siihenkin aikaan.

Viipurin Sanomain pakinoitsijan tohtori Lylyn (Jäkkäniskan) pakinoista erikoisesti tykättiin. Kun posti oli tuotu, niin sunnuntai-ilta-päivällä ukot kokoontuivat lukutupaan ja yhden lukiessa toiset kuuntelivat tarkkaavasti ja luetun johdosta keskusteltiin ja väiteltiin, ei tosin puolueista silloin, vaan yleisistä maailman asioista. Tuomas Lepistö, vanha ruotusotamies,

»serkka» käyttäi vain tehostusmielessä. Jos tällaiset vanhat laulut olisi aikanaan kirjoitettu muistiin, niin löytyisi niitä monia kymmeniä, kenties satoja entisen Sakkolan alueelta. Kaivakaapa muististanne toisetkin.

N i k s i.

oli tavallisesti lukijana. Hauskasti hän sihautteli sanoja hampaattomalla suullaan.

Vanhat sanomalehdet myytiin sätkäpapereiksi 1 kopekalla kappale ja Sepän Matti teki laudasta säästölaatikon, mihin se kopekka aina pistettiin, vaan kun siinä ei ollut ovea, eikä lukkovehkeitä, niin oli laatikko rikottava sitä tyhjentäessä.

Kun postiolot korjaantuivat, alkoivat yksityisetkin tilata sanomalehtiä, joten lukutupahomma tyrehtyi ja loppui ennenpitkää kokonaan.

Postia alettiin saada Petäjärveltä, jonne Suikkasen Pekko kuljetti ja kun tänne oli maamatka, niin postinhaku kylään kävi kauppoissa käynnin yhteydessä vuoron perään tuotuna. Petäjärvellä kansakoulua käyivät lapsetkin toivat lauantaan kotiin palatessaan kylän postia, niin usein teki tämän kirjoittajakin.

Hiitolan—Raudun radan valmistuttua kylämme postioiloissa tapahtui mullistava parannus, sillä silloin alettiin posti kantaa virallisesti kyläämme saakka. Ensimmäisenä postinkuljettajana oli Kalloksen Pekko, joka toi postin Kiviniemestä Petäjäjärven ja rantakylän kautta Lapinlahteen. Seuraavina olivat: Paavo Kyllästinen, Antti Karjalainen, Aleks ja Edvart Söder sekä Juho Naskali (Tuomaan Juho).

Kun posti myöhemmin alettiin saada Petäjäjärven asemalta, tuli silloin jo kylämme jokaiseen taloon sanomalehti, muutamiin useampia, niin, että posteljooni sai tuoda täyden laukullisen joka toinen päivä. Nyt tuotiin posti kylän keskellä sijaitsevaan Anna M. Kalloksen taloon, josta sen kyläläiset hakivat ja näin oli vähitellen kehitynyt kylän yhteisestä lukutuvasta jokaiseen taloon oma lukutupansa. Tämän viimeisen kehitysjakson posteljooneina olivat Matti Naskali ja Juho Kuparinen.

Toimitus:

Päätoimittaja: Santeri Ollikainen.

Toimitusht. Eero Naskali.

Muu toimituskunta: Yrjö Raaska, Ester Pitkänen, Viktor Ryyppö ja Helmi Uosukainen.

Toimit. osoite: Moisio pt.

◆ Suosittelemme lukijoillemme tässä lehdessä ilmoittaneita liikkeitä.

Korkeakosken Kirjakauppa

MARJATTA LOPONEN
Puh. Korkeakoski 42.

VAATTURI Tauno Kinnunen

Lempäälä, Ryynikkä
tarjoaa palveluksiaan hyvän
puvun tarvisijoille.

V. KONTION Ruoka- ja Seka- tavarakauppa

Hakkarissa
Hyvän tien poskessa

Suvannon-Seutu.

Ilmestyy Lempäälässä 4 kertaa vuodessa ja maksaa mk 225:—
vuosik. Ilmoitusmaksu 10 mk mm. Seisovista ja koko siv.ilm.
alennus.

RADIO TELEVISIO ÄÄNILEVY KODINKONEET KAITAFILMAUS.

T:mi RADIOMESTARI

P. S a a r e s.
Valkeakoski Valtakatu 22—24. Puh. 5515.

Tehdessänne sähköalan koneiden ja kojeiden hankintoja
alkää unohtako tiedustella meiltäkin. Lähetämme rahtivapaasti
hyvittään sopivan alennuksen.

Pesukoneita, jääkaappeja, pölynimureita, pumppuja, moot-
foreita, lypsykoneita, sähköliesiä, radioita, televisioita, sekä
kaikkea sähköalalta.

Raaskan Sähköliike

Vesilahti	Valkeakoski
Postios: Lempäälä.	Sääksmäentie 17—19
Puh. Vesil. Koski 41.	Puh. 810.

Tujustelkoaha kokkeiks.

Väinö Hopponen

L e m p ä ä l ä.

Ostajien suosima kauppaliike.

T e r v e t u l o n VAINÖN PUOTIIN!